

**Správní právo a evropské správní právo
(komparativní pohled).
Bližší komparace pojetí správního práva
v okolních evropských státech.**

Radislav Bražina

Osnova

- ❖ Význam evropských předpisů
- ❖ Představení přístupu ke „správním řádům“ (SK, A, D, PL)
- ❖ Pojetí správního řízení
- ❖ Procesní oprávnění účastníků řízení
- ❖ Pojem rozhodnutí
- ❖ Odůvodnění rozhodnutí
- ❖ Opravné prostředky

Rada Evropy

- Soft-law hraje zásadní roli z hlediska kultivace výkonu veřejné moci (nejen) v zemích bývalého východního bloku.
- Soft-law výslovně zakotvuje nejpodstatnější principy spojené s výkonem veřejné správy.
- Rezoluce Výboru ministrů Rady Evropy (77)31
- Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy (80)2
- Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy (91)1
- Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy (2007)7 o dobré veřejné správě
- Nemalý význam čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod

Procesní předpisy

- Slovensko
- Základní procesní předpis - správny poriadok (zákon č. 71/1967 Sb.)

Reguluje správní řízení a tzv. jiné úkony, nezná OOP

Funguje na principu lex generalis a lex specialis - použije se, pokud správní orgán rozhoduje o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech FO a PO, ledaže speciální zákon jeho použití vylučuje.

Procesní předpisy

- Rakousko má celkem 4 zákony upravující správní řízení
- Einführungsgesetz zu den Verwaltungsverfahrensgesetzen – EGVG – *uvozující zákon – upravuje, kdy se mají použít jednotlivé níže uvedené předpisy*
- Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz – AVG (obecný správní řád – postaven ve vztahu k ostatním zákonům jako lex generalis)

Das AVG ist auf das behördliche Verfahren der Verwaltungsbehörden anzuwenden.

- Verwaltungsstrafgesetz – VStG (přestupkový zákon)
- Verwaltungsvollstreckungsgesetz – VVG (zákon o správní exekuci)

Procesní předpisy

- Německo
- Verwaltungsverfahrensgesetz

Obecný procesní předpis regulující činnost správního orgánu směřující k vydání správního aktu (tedy nejen rozhodnutí, ale i opatření obecné povahy) nebo uzavření veřejnoprávní smlouvy.

(Das Verwaltungsverfahren im Sinne dieses Gesetzes ist die nach außen wirkende Tätigkeit der Behörden, die auf die Prüfung der Voraussetzungen, die Vorbereitung und den Erlass eines Verwaltungsaktes oder auf den Abschluss eines öffentlich-rechtlichen Vertrags gerichtet ist; es schließt den Erlass des Verwaltungsaktes oder den Abschluss des öffentlich-rechtlichen Vertrags ein.)

Procesní předpisy

- PL Kodeks postępowania administracyjnego (lex generalis)
- Vztahuje se na vydávání rozhodnutí a s tím související otázky včetně výslovného uvedení sporů o příslušnost, přestupkových věcí.

Kodeks postępowania administracyjnego normuje postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco.

Správní řízení

- SK - procesní postup správního orgánu, v rámci kterého se autoritativním způsobem rozhoduje o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech konkrétních osob
- A - není přímo vymezena definice správního řízení, avšak rozhodování o právech a povinnostech je v rámci správního řízení presumováno

Správní řízení

- D - proces, ve kterém správní orgán mimo jiné autoritativně rozhoduje o individuálně určených právech či povinnostech konkrétních osob
- PL – proces, během kterého správní orgány autoritativně prostřednictvím rozhodnutí rozhodují o právech a povinnostech jednotlivých konkrétních osob

Procesní oprávnění účastníků řízení

- Právo být slyšen ve střeoevropském pohledu
- Jedno z možných dělení: 1. právo účastnit se správního řízení (právo na informaci o zahájení řízení) 2. právo účastnit se dokazování. 3. právo vyjádřit se k podkladům a předmětu řízení. 4. právo na „právní pomoc“ (poučení).

Procesní oprávnění účastníků řízení

- Právo být slyšen slouží prosazování principu transparentnosti veřejné správy s tím, že má zabezpečovat informovanost adresáta o správním řízení v takovém rozsahu, aby mohl ovlivnit výsledek řízení. Právo být slyšen zahrnuje zejména oprávnění uplatňovat návrhy a vyjádřit se k podkladům řízení.

Procesní oprávnění účastníků řízení

- Právo být slyšen zajišťuje, že účastníci řízení mohou v řízení vyjádřit své právní stanovisko, poukázat na skutkové okolnosti a reagovat na přednesy (argumenty) protistrany, respektive správního orgánu.
- Právo být slyšen zajišťuje základní komunikační minimum, které je nezbytné ve správním řízení naplnit.

Srovnání

- Silná evropeizační tendence (vnímání tohoto práva je ve srovnávaných zemích v zásadě shodné)
- Je zde přítomen vliv čl. 6 Evropské úmluvy a judikatury ESLP

Rozhodnutí

- Slovensko
- chybí zákonná definice – podle teorie „*právně závazný akt veřejné správy, který autoritativně určuje obsah a rozsah práva či povinnosti*“
- náležitosti § 46 a § 47 SP

Rozhodnutí

- Rakousko
- Chybí zákonná definice – podle teorie se jedná „o *správní akt označený za rozhodnutí vydaný správním orgánem v oblasti vrchnostenské správy směřující vně veřejné správy vůči konkrétně určenému subjektu s konkrétně určeným předmětem.*“
- § 56 a násl. AVG - *der Bescheid*

Rozhodnutí

- Německo
 - VwVfG primárně využívá pojmu obecnějšího pojmu Verwaltungsakt (správní akt)
- § 35 Verwaltungsakt ist jede Verfügung, Entscheidung oder andere hoheitliche Maßnahme, die eine Behörde zur Regelung eines Einzelfalls auf dem Gebiet des öffentlichen Rechts trifft und die auf unmittelbare Rechtswirkung nach außen gerichtet ist.*
- § 69 upravuje rozhodnutí jako výsledek „formálního“ řízení bez bližší definice (Ize však vyjít z definice uvedené v § 35).

Rozhodnutí

- Polsko
- § 104 KPA decyzja („rozhodnutím se rozhoduje ve věci samé“)
„Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji”
- Podle teorie *„jednostranný, autoritativní projev vůle orgánu veřejné správy ve smyslu správního řádu, opřený o obecně závazné předpisu, určený konkrétnímu vnějšímu adresátovi, jehož individuální věc se rozhoduje, vydaný postupem stanoveným ve správním řádu a splňující formu a strukturu předepsanou procesním právem.“*

Rozhodnutí - srovnání

V obecnosti lze uvést, že v rámci srovnávaných zemí je možné rozhodnutí charakterizovat jako závazný akt orgánu veřejné správy, kterým se autoritativně určuje obsah a rozsah práva či povinnosti individuálně určené osoby.

Odůvodnění

- Právo na odůvodnění
- Shodný minimální obsahový standard pro tvorbu odůvodnění rozhodnutí správního orgánu
- Správní orgány jsou v odůvodnění správních rozhodnutí povinny uvést zásadní a podstatné (pravdivé) argumenty, právní a skutkové důvody vedoucí k rozhodnutí s tím, že je potřeba uvést vždy vypořádání argumentů účastníků řízení.

Odůvodnění

- Obecně musí odůvodnění z hlediska významnosti jednotlivých důvodů, které vedly k přijetí daného rozhodnutí, obsahovat zásadní, stěžejní důvody, na kterých je rozhodnutí postaveno, přičemž rozsah povinnosti uvést důvody musí odpovídat okolnostem případu. Je vhodné zmínit, že odůvodnění rozhodnutí nemusí obsahovat detailní odpověď na každý jednotlivý argument účastníků.

Řádné a „následné“ opravné prostředky

- SK – odvolání, rozklad, *následně* soudní přezkum
- A – odvolání (absolutní minimum případů), primárně okamžitý soudní přezkum
- D – odvolání, *následně* soudní přezkum (neexistuje rozklad)
- PL – odvolání (lze i výlučně proti odůvodnění, není rozklad), stížnost (proti usnesením), *následně* soudní přezkum

Děkuji za pozornost.